

GŁOS ROBOTNICZY

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Wrzenie w armii greckiej

Całe oddziały odmawiają posłuszeństwa i przechodzą na stronę powstańców

MOSKWA (PAP) — Agencja Tass donosi z Aten, że użycie regularnych wojsk do ekspedycji karnych przeciwko opozycji politycznej i bezbronnej ludności wiejskiej, podejrzanej o udzielanie poparcia przeciwnikom obecnego rządu, wywołało silne niezadowolenie w szeregach armii greckiej.

Doprowadziło to już do odmowy wykonania rozkazów przez całe jednostki. Tymaczący to fala represji i procesów, skierowanych przeciwko żołnierzom.

Proces 72 oficerów i żołnierzy, oskarżonych o nawoływanie do nieposłuszeństwa, który odbył się w Laryssie, zakończył się pięcioma wyrokami śmierci i licznymi wyrokami na karę więzienia. Poza tym dwóch oficerów i czterech żołnierzy skazanych zostało na śmierć, a sześciu na dożywotnie więzienie w dniu 2 października przez sąd wojskowy w Janinie za udział w spisku, mającym na celu poparcie partyzantów.

10 października w Laryssie odbędzie się nowy proces przeciwko 4 oficerom i 74 podoficerom i żołnierzom, oskarżonym o „zdradę w związku z działalnością band”.

Jak donoszą z kół dziennikarskich, setki żołnierzy „niepewnych” znajdują się w obozach koncentracyjnych. W sobotę w Atenach zakończył się proces pułkownika Hondros. Choć świadkowie obrony łącznie z dowódcą lotnictwa brytyjskiego w Grecji zeznawali na korzyść oskarżonego, podkreślając jego zasługi w walkach w północnej Afryce, sąd uznał Hondrosa winnym „rzucenia oszczerstwa” na armię i skazał go na 17 miesięcy więzienia.

Wina Hondrosa polegała na tym, że złożył on swym przełożonym sprawozdanie, w którym ostro skrytykował rozporządzenie, wydane przez ministra wojny. Podkreślił on w szczególności, że nowa czystka wśród korpusu oficerskiego, o ile nie odnosi się do kół kolaboracyjnych, nie jest wskazana, ponieważ wywołuje wielkie niezadowolenie wśród oficerów.

Belgrad (PAP) — Agencja Tanjug donosi z Tirany, że w ciągu ostatnich

miesięcy wojska greckie dokonały wielu prowokacji na granicy albańsko-greckiej.

Patrol albański w pobliżu posterunku granicznego Nr 4 w okolicy Leskovic został 21 września ostrzelany przez żołnierzy greckich. W tym samym dniu z terytorium Grecji strzelano do albań-

skiej straży granicznej na południe od Permet. 23 września terytorium Albanii znalazło się dwukrotnie pod ogniem karabinów maszynowych w pobliżu posterunku granicznego Nr 24 oraz w pobliżu wioski Radek. Wieczorem tego samego dnia żołnierze greccy przekroczyli granicę albańską, lecz na skutek ognia

karabinów maszynowych wycofali się na swe terytorium.

Łondyn (obsł. wł.) — Z Aten donoszą, iż rząd grecki postanowił utworzyć tzw. „milicję miejscową” dla zwalczania bojówek lewicowych. Organy tej „greckiej” SA mają otrzymywać rozkazy od miejscowych posterunków policji.

Minister Dąbrowski w Waszyngtonie

odbył szereg rozmów z ministrami skarbu dwudziestu narodów

WASZYNGTON (PAP). W dniu 3 października br. nastąpiło uroczyste zamknięcie dorocznej sesji rady gubernatorów Banku Międzynarodowego i Międzynarodowego Funduszu Monetarnego, na którym wygłosili przemówienia ustępujący prezes rady gubernatorów mini-

ster skarbu Stanów Zjednoczonych John Snyder i nowo wybrany prezes rady gubernatorów brytyjski minister skarbu Hugh Dalton. Obrady trwały cały tydzień i były niezwykle licznie obsesane przez ministrów skarbu, których było 18-tu i prezesów banków emisyjnych z poszcze-

gólnych narodów, których było przeszło 20. Korzystając z tej sposobności, minister skarbu Konstanty Dąbrowski odbył szereg rozmów na tematy ilustrujące stan gospodarczy Polski i jej potrzeby w zakresie pomocy zagranicy w realizacji trzyletniego planu odbudowy.

OSTATNIA SERIA POSIEDZEŃ

na Konferencji Paryskiej. Półgodzinne przemówienia przyspieszają tempo obrad

LONDYN (obsł. wł.). Wczoraj rozpoczęła się w Paryżu ostatnia seria posiedzeń plenarnych konferencji pokojowej. Na wczorajszym posiedzeniu popołudniowym przewodniczył min. Bevin. Min. Mołotow, który powrócił wczoraj popołudniu z Moskwy, udał się bezpośrednio na salę obrad. Będzie on przewodniczył na dzisiejszym posiedzeniu plenarnym.

Wczorajsze posiedzenie plenarne poświęcone było rozpatrywaniu traktatu pokojowego z Włochami, który ma być omówiony do środy włącznie.

Pierwszy zabrał głos przedstawiciel Stanów Zjednoczonych — sen. Connally, który trzymając się ściśle wyznaczonego czasu przemówień (pół godziny) poruszał wyłącznie kwestię Triestu. Connally oświadczył, iż nie istnieją żadne przeszkody natury geograficznej lub ekonomicznej, aby Triest stał się kwitującym ośrodkiem, ważnym dla całej Europy Południowej.

Następnie przemawiał premier Unii Południowo-Afrykańskiej — gen. Smuts. Delegat Białorusi — Kiselew przeciw-

stawiał się poprawce amerykańskiej do tekstu traktatu, przewidującej uzyskanie zapewnień od Francji i Jugosławii, iż udzieli one pełni praw obywatelskich ludności włoskiej, zamieszkującej przylączki do tych krajów terytorii. Kiselew podkreślił, iż naciskiem, iż konstytucja jugosłowiańska zawiera gwarancję swobód obywatelskich, wobec czego uważa poprawkę za zupełnie zbyteczną.

Delegat australijski ponowił propozycję dołączenia do wszystkich pięciu traktatów pokojowych klauzuli o ich rewizji po pewnym czasie. Natomiast nie nalegał — wbrew zwyczajowi — na utworzeniu Trybunału obrony praw człowieka, oświadczając, iż zaga morie to może znaleźć swe rozwiązanie poza ramami konferencji.

Przed wykonaniem wyroku w Norymberdze

Skazańcy zostaną pochowani w nieujawnionych miejscach

BERLIN (PAP). Amerykańska służba informacyjna w Niemczech donosi, że sześć oddziału śledczego przy prokuraturze amerykańskiej Jacksonie Kempner, oświadczył, iż niemieccy przestępcy wojenni, skazani w Norymberdze na śmierć, zostaną pochowani w miejscach, które nie zostaną ujawnione. Trybunał Międzynarodowy będzie dbał o to, by nie powtórzyły się incydenty podobne, jakie miały miejsce ze zwłokami Mussoliniego.

Oficjalnie podano do wiadomości, iż Schacht opuścił w niedzielę Norymbergę, udając się do Stuttgartu w odwiedzinach do jednego z kierowników przemysłu wojennego. Co się tyczy nastrojów wśród skazańców, to zwraca uwagę fakt, że również ci z nich, którzy dotychczas nie traciли pewności siebie, zaczynają się zalamywać. Tak więc Goering jest obecnie bardzo przygnębiony. Spędza on czas na gorączkowym porządkowaniu swych obfitych dokumentów prywatnych, które wolno mu było zatrzymać w

celem i część z nich niszczy. Zupełnie zalał się psychicznie arogancki dotychczas Sauckel. Natomiast Keitel zachowuje się jak dawniej, nadrabia miną i zdaniem obserwatorów, pozuje na nieustraszonego żołnierza. Nie okazuje też napozór żadnego prawie zainteresowania dla wyników swej próby, skierowanej do sojuszniczej rady kontrolnej w Berlinie o zastąpienie śmierci przez powieszenie rozstrzelaniem przez pluton egzekucyjny.

LONDYN (obsł. wł.) Zastępca dowódcy wojsk amerykańskich w Niemczech — gen. Clay podał do wiadomości, iż odpowiedź na prośbę o łaskę, wniesioną przez skazańców w Norymberdze, będzie udzielona w nadchodzący czwartek. Gen. Clay dodał, iż

w najbliższym czasie stanie przed sądem w Norymberdze dalszych kilkuset zbrodniarzy hitlerowskich.

NORYMBERGA (PAP). obrońca Raedera Simers oświadczył przedstawicielowi prasy, że Reader wniósł podanie do Sojuszniczej Rady Kontroli w Berlinie z prośbą o rozstrzelanie go zamiast dożywotniego więzienia.

MOSKWA (obsł. wł.). Z Norymbergi donoszą, iż Rudolf Hess ponownie zaczyna symulować chorobę umysłową, licząc na to, iż zostanie przewieziony do sanatorium zamiast do więzienia berlińskiego, gdzie ma odsiadywać karę dożywotniego więzienia.

Twórcą żelaznej kurtyny Winston Churchill — przywódca konserwatystów angielskich — wypowiedział ostrą walkę z rządem Partii Pracy

Dziś w numerze powieść M. Mitchell

Przeminęło z wiatrem

Musimy utrwalic pokój!

Przemówienie generała Mossora na ostatnim posiedzeniu Komisji Wojskowej w Paryżu

PARYŻ (PAP) — W niedzielę na posiedzeniu komisji wojskowej przewodniczący gen. Mossor wygłosił przemówienie, w którym powiedział m. in.:

„Praca, którą wykonaliśmy pomimo wielkich trudności pomyślnie i w terminie przewidzianym, jest ważną częścią naszego zadania. Wszyscy należymy do pokolenia, które przeżyło dwie straszne wojny, które wywołały nieszczęścia setek milionów ludzi. Mimo wszystko ludzkość nie tylko nie cofa się w swoim rozwoju, ale idzie naprzód.

Zdajemy sobie sprawę, że cały świat tworzy kompleks powiązanych czynników i nadszedł czas zorganizować go w taki sposób, żeby nie tracił sił.

Dlatego najpilniejszym naszym zadaniem jest utrwalenie pokoju.

Wielu wybitnych uczonych dawno obliczyło, że nowoczesna technika zapewnia kilkakrotnie większą ilość ludzi na kuli ziemskiej możliwości dostatecznego życia dla celów pokojowych, dla kultury i cywilizacji.

Obecna konferencja jest wstępem do utrwalenia pokoju światowego. Dyplomacja międzynarodowa ma przed sobą zadania trudne, mianowicie konferencję pokojową z Japonią, Niemcami i wreszcie rozwinięcie i utrwalenie Organizacji Narodów Zjednoczonych. Trudności będą wielkie, ale będą pomyślnie rozwiązane.

Byliśmy świadkami ogromnej pracy, jaką wykonuje konferencja. Pisze się wiele o kilku kwestiach, których nie udało się uzgodnić i które będą rozwiązane na plenum albo przez Radę Ministrów Spraw Zagranicznych. Natomiast mało uwagi poświęca się dziesiątkom zawitych spraw pomyślnie rozwiązanych, jak traktat włoski, czy sprawy ekonomiczne państw bałkańskich.

Nasza praca nie była prosta i łatwa, jednak przezwyciężyliśmy wszystkie trudności i bez ostrego kryzysu zakończyliśmy ją w atmosferze doskonałego koleżeństwa wojskowego.

Można stwierdzić, że obawy wojenne, które wstrząsają zniekaną ludzkość, nie

Zagadkowa rola de Gaulle'a

PARYŻ (obsł. wł.). „Związek De Gaulle'ów” nareszcie sprezyował swoje stanowisko wobec nadchodzącego referendum i wyborów powszechnych. Kierownictwo organizacji oświadcza, iż de Gaulle'owie walczą będą poza partiami politycznymi o realizację programu, sformułowanego przez gen. De Gaulle'a. Wobec tego, udział odpowiedzi negatywnej na pytanie referendum odnośnie uchwalonej przez Zgromadzenie Ustawodawcze konstytucji. Jednakże zapowiadają przystąpienie do wyborów niezależnie od wyników referendum.

Pomoc czechosłowacka dla Jugosławii

PRAGA (PAP). Na posiedzeniu gabinetu czechosłowackiego minister spraw zagranicznych Majer zgłosił wniosek, aby ze względu na pomyślnie zakończenie rokowań handlowych czechosłowacko-jugosłowiańskich rząd czechosłowacki ofiarował w darze Jugosławii 500 wagonów ziemniaków i 100 wagonów cukru. Wniosek przyjęty został jednogłośnie.

Tima za pasem

Więc czas na zimowe zapasy. Zadanie to łatwiej niejednemu 48-letniemu graczowi, gdyż przyniesie jeszcze szczęśliwym graczom 41.000 wygranych na sumę 56 MILIONÓW ZŁOTYCH, w tym główną wygraną MILION oraz 5 wygranych po 500.000.—, 32 po 100.000.—, 50 po 50.000.—, 130 po 20.000.—, 490 po 10.000.— i wiele innych.

Ciągnięcie II-iej klasy rozpoczyna się 12 bm. Ostatni termin odnowienia losu upływa 9-go

znalazły echa w pracach komisji wojskowej.

Trzeba podkreślić, że zaledwie w dwu sprawach komisja nie osiągnęła jednomyślności. Dowodzi to, że rzeczoznawcy wojskowi czuli się przede wszystkim przedstawicielami państw, pragnących szersze pokoju.

Praca nasza dowiodła, że największe trudności międzynarodowe mogą być rozwiązane w drodze szerszych demokratycznych rozmów.

Droga Czechosłowacji do demokracji ludowej

PRAGA (PAP). Na zebraniu delegatów komunistycznych rad zakładowych wygłosił przemówienie premier Gottwald, przedstawiając drogę, jaką Czechosłowacja zmierza do socjalizmu.

Premier Gottwald zaznaczył m. in. że środki, zapomocą których Związek Radziecki doszedł do socjalizmu, nie stanowią jedynej możliwości, ponieważ hasła rewolucji październikowej nie zawierały nawet żądania upaństwowienia

W odpowiedzi przedstawiciel Francji generał Catroux podziękował przewodniczącemu w imieniu członków komisji i Francji, wyrażając słowa uznania dla szlachetnej Polski, która była i będzie wielka.

„Niezależnie od tego jaka będzie przyszłość — powiedział generał Catroux — członkowie tej komisji będą dążyć do tych samych celów, ponieważ należą do narodów, które walczyły o wolność, prawo i demokrację świata”.

przemysłu, ale jedynie kontroli produkcji, natomiast do stosowania ostrzejszych środków zmusiły partie komunistyczne, interwencje zagraniczne oraz powstanie kontrrewolucji.

Po wojnie pojawił się nowy typ demokracji ludowej, który potwierdza teorie klasyków marksistowskich, że istnieje jeszcze inna droga do socjalizmu, prócz dyktatury proletariatu, droga, którą obrali wspólnie z Czechosłowacją Jugosławia, Polska i Bułgaria.

Faszyści włoscy przy pracy

Klika faszystowsko-wojskowa dezorganizuje życie kraju

Moskwa (obsł. wł.). — Z Rzymu donoszą, iż kampania prowadzona przez grupy faszystowsko-kapitalistyczne przeciwko obecnemu rządowi i Zgromadzeniu Ustawodawczemu nabiera na sile. Włoskie koła przemysłowe czynią wszystko, aby zdyskredytować Zgromadzenie Ustawodawcze, sabotują ustawy, nie chcą lokować swych kapitałów w kraju i wywożą je za granicę, aby tym samym utrudnić odbudowę ekonomiczną kraju.

Według ostatnich danych ilość bez-

robotnych we Włoszech dochodzi do 2 i pół miliona, a wraz z częściowo zatrudnionymi liczbą ta wzrosła do 8 milionów osób. Przemysłowcy popierają spekulację, wywożą środki żywnościowe za granicę i przyczyniają się do sztucznego srubowania cen na „czarnym rynku”. Chcą oni ponadto wymusić wyrzucenie się upaństwowienia kluczowych gałęzi przemysłu. Ostatnio robotnicy i pracownicy różnych przedsiębiorstw — telefonistów i gazowców między innymi — byli zmuszeni proklamować strajk dla

uzyskania lepszych warunków pracy i podwyżki płac.

W czasie trwania strajku pracowników gazowni organ monarchistyczny „Italia nuova” wysunął żądanie zastąpienia strajkujących przez wojsko. Związek Zawodowy pracowników gazowni domaga się upaństwowienia tych przedsiębiorstw, zarzucając właścicielom, iż kosztem robotników ciągną oni nadmierne zyski z instytucji użyteczności publicznej. Dnia 3-go października miał miejsce jednodniowy strajk powszechny — solidarności górników, a w Neapolu — strajk drukarzy.

„Trzeba stwierdzić — pisze korespondent Tassa z Rzymu, iż jednocześnie podnosi głowę klika militarystyczna, która nie poniosła zasłużonej kary i obecnie knuje plany odwetu. Obok nich te same marzenia są podstawa ideologii ugrupowań w stylu „uomo qualunque”.

Bevin pojedzie do N. Jorku

LONDYN (obsł. wł.). Według informacji radia londyńskiego min. Bevin stanie na czele delegacji brytyjskiej na Zgromadzenie Ogólne ONZ, które rozpocznie się w Nowym Jorku dnia 23 października.

Rokowania w Batawii

LONDYN (obsł. wł.). Według doniesienia z Batawii, rozpoczęły się tam ponownie wielokrotnie przerywane rokowania holendersko-indonezyjskie. W rokowaniach biorą udział: dr Schermerhorn, były premier holenderski, dr Sharir, premier rządu indonezyjskiego i lord Killearn — specjalny wysłannik rządu brytyjskiego. Na pierwszym wspólnym posiedzeniu lord Killearn oznajmił, iż rząd brytyjski zobowiązał się do wycofania swych wojsk z Indonezji do dnia 30 listopada rb. i że w tym momencie „odpowiedzialność Wielkiej Brytanii skończy się”.

Szturmowcy zostaną zwolnieni

LONDYN (obsł. wł.). Uniewinnienie przez Trybunał w Norymberdze organizacji SA spowoduje zwolnienie internowanych w obozach SA-manów. W amerykańskiej strefie okupacji znajduje się podobno około 77 tysięcy internowanych Niemców. Większość członków SA stanie prawdopodobnie (?) przed urzędem do spraw denazifikacji.

Projekt konstytucji bułgarskiej opracowany został przez Front Ojczyźniany

Moskwa (obsł. wł.). — Z Sofii donoszą, iż został tam opublikowany projekt konstytucji bułgarskiej, opracowany przez Front Ojczyźniany.

Projekt ten ustala, iż naczelna władza w republice bułgarskiej spoczywa w rękach narodu i jest sprawowana przez naród za pośrednictwem wybranego w głosowaniu tajnym Zgromadzenia Ludowego. Własność prywatna pozostaje pod opieką państwa, podstawowym czynnikiem gospodarczym jest praca, ziemia należy do tych, którzy ją

uprawiają. Zgromadzenie Ludowe wybiera prezydenta i decyduje w sprawach wojny i pokoju. Wszyscy obywatele są równi wobec prawa i korzystają ze wszystkich swobód demokratycznych.

W tych dniach rozpoczęła się na terenie Bułgarii kampania przedwyborcza. W Sofii odbył się wiec, na który przybyło około 100 tysięcy osób. Przemawiający na wiecu premier Kimon Georgiew nawoływał do głosowania na kandydatów Frontu Ojczyźnianego, reprezentującego wszystkie demokratyczne ugrupowania Bułgarii.

Palestyna walczy o wolność

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi, że tajna radiostacja żydowska Irgun Zwi Leumi (Głos Walczącego Syjonu) nadała komunikat, który stwierdza, że „zbrojne oddziały żydowskie w całej Palestynie ogłosiły rozejm na czas trwania konferencji londyńskiej w sprawie Palestyny. Jednakże od-

działy, w których samopoczucie narodowe było silniejsze, niż dyscyplina, kontynuują walkę. W Jerozolimie w nocy zabity został żołnierz brytyjski służby lotniczej, inny zaś został ranny. Do żołnierzy strzelano z pedzającego samochodu. Inny samochód ostrzeliwał rządowy samochód brytyjski.

Tegoroczne urodzaje na świecie

NOWY JORK (PAP). Jak komunikuje amerykański departament rolnictwa zbiory pszenicy na całym świecie w roku 1946 wyniosły około 5 miliardów 900 milionów buszli. Jest to największy urodzaj osiągnięty od roku 1940. Sprawozdanie podkreśla, że największy wzrost w stosunku do roku 1945 wykazuje urodzaj w Europie, który przyniósł miliard 360 milionów buszli, co oznacza wzrost

o 350 milionów buszli. Urodzaje były pomyślne w Europie z wyjątkiem wysp brytyjskich, gdzie urodzaje ucierpiały na skutek deszczów i powodzi. Amerykański departament rolnictwa ostrzega jednakże, że pomimo wzrostu w Europie potrzebują ona nadal pomocy żywnościowej. W większości krajów europejskich zbiory są mniejsze niż przed wojną tak, że spożycie chleba jest w dalszym ciągu ograniczone.

W kilku wierszach

Z Waszyngtonu donoszą, iż amerykańskie ministerstwo spraw wojskowych omawia sprawę powszechnego przeszkolenia obywateli amerykańskich. Projekt ministerstwa przewiduje szkolenie wojskowe 1 miliona osób rocznie.

Aresztowany przed paroma dniami znany przemysłowiec niemiecki, 81 letni Alfred Hugenberg został przewieziony do obozu Senne koło Paderborn. Reuter nie podaje jednak, kiedy Hugenberg stanie przed sądem.

Do Pragi powrócił w tych dniach z Moskwy delegacja czechosłowackiego przemysłu tekstylnego, która przeprowadzała z odpowiednimi czynnikiemmi Związku Radzieckiego rozmowy w sprawie importu surowców i eksportu wyrobów gotowych czeskiego przemysłu tekstylnego. Rozmowy nie zostały jeszcze zakończone i wznowione będą w najbliższym czasie.

Na posiedzeniu czechosłowackiej centralnej komisji planowania przedłożono dekret inwestycji, jakie mają być przeprowadzone na Słowacji w 1947/48 r. kosztem 21.689 milionów koron.

Agencja Reutersa donosi, że na Nowej Fundlandii wydarzyła się druga w ciągu tygodnia katastrofa lotnicza. Amerykański samolot wojskowy spadł w lesie pomiędzy Gander i Saint Johns. Z pokładu 3 pasażerów, jeden zginął bez wieści, 2 odniosło poważne obrażenia. Przyczyna katastrofy jest dotychczas nieznaną.

Lekarze szpitala św. Dorana, do którego przeniesiono zwłoki premiera Hanssona, stwierdzili, że śmierć nastąpiła na skutek sklerozy arterii sercowych.

Wydany w niedzielę wieczór biuletyn lekarski stwierdza, że b. minister rządu Roosevelta Cordell Hull, który w ubiegły poniedziałek dostał ataku serca, czuje się obecnie nieco lepiej.

Kurs dla członków Rad Zakładowych

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych w Łodzi komunikuje, że dnia 9 października b.r. rozpoczyna się 10-dniowy kurs dla członków Rad Zakładowych wszystkich gałęzi przemysłu za wyjątkiem przemysłu włókienniczego, oraz wszystkich instytucji na terenie m. Łodzi. Nauka odbywać się będzie codziennie w lokalu T.U.R. ul. Skorupki Nr. 6/8, w godzinach od 8.30 do 14.30.

Stawianictwo członków Rad Zakładowych na kurs jest obowiązkowe. Kandydatów przyjmuje Wydział Kulturo-Oświatowy przy O.K.Z.Z. w Łodzi, ul. Szelecka 2, pokój I, w godz. do 15.00, od dnia 8-go bm. włącznie.

WOŁANIE O KURATELĘ

W artykule wstępnym niedzielnej „Gazety Ludowej” znajduje się ustęp, który uważamy za swój obowiązek podać w całości naszym czytelnikom. Organ pp. Augustyńskiego i Giełżyńskiego pisze dosłownie: „TERAZ WŁAŚNIE NADCHODZĄ TERMINY, W KTÓRYCH PRZYJĘTE ZOBOWIĄZANIA WYBORCZE MAJĄ BYĆ ZREALIZOWANE. SĄ TO ZOBOWIĄZANIA DWOJAKIEGO RODZAJU: 1) TRZECH WIELKICH ALIANTÓW WOBEC NARODU POLSKIEGO I 2) TYMCZASOWEGO RZĄDU JEDNOŚCI NARODOWEJ WOBEC WŁASNEGO SPOŁECZEŃSTWA I WOBEC TRZECH WIELKICH ALIANTÓW”.

O jakich „zobowiązaniach trzech wielkich aliantów wobec narodu polskiego” może być mowa?

Znany zobowiązania trzech wielkich aliantów, dotyczących ZACHODNICH GRANIC POLSKI. Zobowiązania te chętnie zrewidowałby p. Byrnes.

Ale zobowiązania trzech wielkich aliantów, wobec narodu polskiego, dotyczących wyborów w Polsce, nie znamy i nie możemy znać. Takie zobowiązania nie mogą bowiem istnieć. Wybory — to wewnętrzna sprawa Polski. W tej sprawie trzy wielkie alianty nie mają nic do czynienia.

„Gazecie Ludowej” pomieszały się, być może jakieś zobowiązania Churchilla wobec p. Mikołajczyka z zobowiązaniami trzech wielkich aliantów wobec narodu polskiego. P. Churchill przestał reprezentować nawet jednego z wielkich aliantów, nie mówiąc o innych. A co do p. Mikołajczyka, to liczba głosów oddanych za jednym „Nie” świadczy najlepiej, że reprezentuje on tylko ideał narodu polskiego.

O jakich zobowiązaniach Rządu Rzeczypospolitej wobec trzech wielkich aliantów — podkreślamy — może być mowa? Nie ma tych zobowiązań.

Istnieje zapowiedź, że wybory będą przeprowadzone. Zapowiedź, która będzie wypełniona. Ale przypominamy opublikowany niedawno dokument z konferencji poczdamskiej, dokument w którym przedstawiciele Rządu Rzeczypospolitej kategorycznie odmówili składania przed międzynarodowym ciałem jakichkolwiek wiążących oświadczeń, dotyczących wyborów — a więc wewnętrznej sprawy narodu polskiego.

Znowa — „Gazeta Ludowa” wzięła swe życzenia za rzeczywistość i bredzi o nieistniejących zobowiązaniach.

To bredzenie ma jednak określony obiektywny sens. To bredzenie — to jawne zgłoszenie próby do trzech mocarstw alianckich, aby rozciągnęły kuratelę nad Polską, nad wyborami w Polsce. „Gazeta Ludowa” pretendująca do roli jedynego obrońcy niepodległości narodu prosi Moskwę, Londyn i Waszyngton o interwencję w wewnętrzną sprawę polską.

Jak wiemy, Moskwa nie ma do tego najmniejszej ochoty. Związek Radziecki stoi na słusznym naszym zdaniem, stanowisku, że wybory powinno się przeprowadzać w Warszawie. Nie wiemy, jakie jest zdanie Londynu. Znamy natomiast zdanie Waszyngtonu. Poinformował nas o nim p. Byrnes.

Żeby nakłonić naród polski do oddania Niemcom Wrocławia i Szczecina, trzeba by doprowadzić do dokładnej kontroli nad Polską amerykańskiej Military Police. P. Byrnes może nie sprzeciwiłby się wysłaniu jej do Polski. Sprzeciwiłby się za to temu naród polski i wszystkie państwa sojusznicze.

Marzenie na jawie redaktorów „Gazety Ludowej” pozostanie marzeniem ścigającym głów.

Ale ci, którzy żebną u p. Byrnesa o kuratelę nad własnym krajem, niech nie dziwią się, że po tym w tym kraju traktuje się ich jak pacholców p. Byrnesa.

Radcy załogowi uczą się

Rady Zakładowe są instytucją niezmiernie ważną. Robotnicy bowiem poprzez radnych biorą udział w kierowaniu całokształtem pracy zakładów przemysłowych. Nie wszystkie jednakże Rady stanęły na wysokości zadania. Czemu tak się dzieje?

Niewątpliwie jedną z przyczyn jest fakt, że Rady Zakładowe są instytucją zupełnie nową, że obecni radni muszą znaleźć nowe formy pracy, muszą wiele się uczyć, by wyciągnąć odpowiednie wnioski z dotychczasowych doświadczeń.

Członek Rady Zakładowej powinien posiadać elementarne wiadomości z dziedziny współczesnego ustawodawstwa socjalnego, higieny i bezpieczeństwa pracy. Członkowie Rady Zakładowej powinni dokładnie wiedzieć, jaki jest zakres ich kompetencji, jak powinna przedstawiać się współpraca z dyrekcją, powinni wiedzieć jak należy pokierować pracą kulturalno - oświatową, jak rozwinąć szeroką działalność gospodarczą. Radni zakładowi powinni w miarę możliwości wejrzeć w bolączki każdego z osobna robotnika. Jednym słowem radni muszą wiele się uczyć, by sprostać trudnym zadaniom. Centralna Komisja Związków Zawodowych przysłała Radom z pomocą. W poszczególnych ośrodkach przemysłowych zorganizowano specjalne kursy dla członków Rad Zakładowych.

Przed kilku dniami zakończony został drugi turnus dziesięciodniowego kursu dla Rad Zakładowych fabryk włókienniczych. Kurs ten przescholił 63 radnych. 9 października rozpocznie się nowy kurs, w trakcie którego słuchacze zapoznają się z szeregiem zagadnień, jak zadania Rad Zakładowych, ubezpieczenia społeczne, zadania Związków Zawodowych, wydajność pracy, Umowa Zbiorowa, ochrona i higiena pracy, praca kulturalno - oświatowa w zakładzie pracy i t. p.

Paczki z Ameryki przybyły do Polski

W dniach 9 — 16 IX. 1946 r. zawinęło do portu w Gdyni 8 statków z paczkami dla Polski, a mianowicie: w dniu 9 ub.m. przybył do portu gdyńskiego statek amerykański „Mormacosa” z ładunkiem 5205 worków paczkowych i 33 worków listowych.

W dniach od 10 — 11 IX. br. rozładowano statek „Baltara” z ładunku pocztowego 3323 worków paczkowych z Anglii.

W dniu 12 września br. został rozładowany statek angielski „Empire Garlanda” z ładunku 726 worków paczkowych z Anglii.

W dniu 13 września br. zawinęło do portu w Gdyni statek amerykański „Mormacava” z ładunkiem pocztowym 14894 worków paczkowych dla Polski.

Przy rozładunku statku „Mormacosa” stwierdzono, że ładunek pocztowy jest częściowo rozkradziony. Według dokumentu Way Billu miało nadejść 5315 worków paczkowych, nadeszło tylko 5205 worków paczkowych i 33 worków listowych, stwierdzono zatem brak 77 worków, a ponadto pomiędzy odebranymi było 97 worków uszkodzonych i obrabowanych z zawartości. Obrabowanie ładunku z tego statku nastąpiło w drodze wzgl. przy załadunku na statek w New Yorku.

W dniach od 15 — 17 września przyjęto w porcie Gdynia ładunek ze statku kanadyjskiego „Tantara” w ilości 17557 worków paczkowych z Ameryki i 119 worków listowych.

Dnia 16 września brano w porcie Gdynia na nadbrzeżu indyjskim ładunek ze statku angielskiego „Sambal” w ilości 1000 worków paczkowych z Anglii.

Uroczystość zamknięcia kursu odbyła się w bardzo pogodnym nastroju. Po rozdaniu zaświadczeń kierownik kursów tow. Dubiszewski w serdecznych słowach podziękował dyrekcji i Radzie Zakładowej i-my Geyer za udzielenie lokalu świetlicy na kursy, oraz zespołowi świetlicowemu, który swymi występami urozmaicił zakończenie kursu.

Przedstawiciel Związku Włókiarzy tow. Widawski zwrócił się do kursantów z krótkim przemówieniem na temat roli Rad Zakładowych w nowej rzeczywistości polskiej.

Przemawiający kursanci w serdecznych słowach dziękowali organizatorom kursów i wszystkim wykładowcom za wysiłek, jaki włożyli w swą pracę.

Rozhodząc się do swych zakładów pracy przyrzekli wykorzystać wiadomości, które nabyli na kursach.

S. Klimczak.

Interpelacje naszych Czytelników

Oplaty radiowe są zbyt wysokie

Szanowny ob. Redaktorze! Dyrekcja Polskiego Radia zapowiedziała podwyżkę opłat radiowych z dniem 1.X.46 r. Nadmienić należy, że to już druga podwyżka dla świata pracy. Opłatę tą, która początkowo wynosiła 50 zł., następnie 75 zł., obecnie podniesiono do 125 zł. miesięcznie.

Opłata radiowa wynosi obecnie około 8 proc. mojego uposażenia, kiedy przed wojną wynosiła tylko 1 proc. Należy

liczyć się z tym, że słuchanie radia jest często jedyną kulturalną rozrywką w pracy dla robotnika, urzędnika i ich rodzin. Polskie Radio nie powinno pobierać tak wysokich opłat. Chciałbym wiedzieć czym motywuje się podwyżka opłat za radio?

Byłoby wskazaniem, żeby Polskie Radio wzięło przykład z PKP, które nie podniosło cen biletów ulgowych dla świata pracy.

Stały czytelnik „Głosu Robotniczego”

O godziwe ceny w bufetach kolejowych

W związku z sygnalizowaną już akcją Centrali Zrzeszeń Przemysłu Gastronomicznego, zmierzającą do ustalenia górnej granicy uzasadnionych gospodarczo cen w zakładach gastronomicznych — Ministerstwo Aprowizacji i Handlu poleciło Centrali Zrzeszeń zwrócić specjalnej uwagi na wygórowane ceny w bufetach kolejowych.

Kontrola wysokości cen w bufetach kolejowych

jest konieczna ze względu na to, że ceny te różnią się bardzo znacznie od ogólnie przyjętych cen w innych zakładach gastronomicznych. Zjawisko to, w najmniejszym stopniu nieuzasadnione kosztami handlowymi, sprawia, że człowiek pracy w podróży pozbawiony jest możliwości korzystania z ciepłego posiłku ze względu na niewspółmiernie wysokie w stosunku do jego zarobków ceny w bufetach kolejowych.

W atmosferze serdecznej współpracy

obradują PPR-owcy i PPS-owcy w Zduńskiej Woli

Głębokie zrozumienie znaczenia i roli jednolitego frontu klasy robotniczej istnieje nie tylko w szeregach robotniczych dużych ośrodków miejskich. Przenika ono do najbardziej odległych kół PPS-owskich i PPR-owskich w terenie.

Dnia 5 października odbyło się wspólne

zebranie Kół obydwu bratnich partii w Państwowej Fabryce Obuwia Nr. 6 w Zduńskiej Woli. Ponad 70 PPR-owców i PPS-owców zebrało się by radzić nad sprawami codziennymi, nad zagadnieniem rozbudowy ORMO.

Referat polityczny wygłosił tow. Józwiak (PPR) Po nim zabrał głos tow. Jagiełło (PPS).

Wieści z kraju

MARSZAŁEK ZYMIERSKI WE WROCŁAWIU.

Dnia 3 października przybył samolotem do Wrocławia Naczelny Dowódca Wojska Polskiego, Marszałek Zymierski. Na lotnisku powitali Marszałka przedstawiciele władz z województwa Piaszkowskim i dowódca O. W. gen. broni Popławski na czele. Honory oddała kompania szkoły podchorążych saperów. Marszałek Zymierski przeszedł, przy dźwiękach orkiestry wojskowej przed frontem kompanii honorowej i odebrał defiladę. Następnie Marszałek Polski w towarzystwie gen. broni Popławskiego odjechał dla dokonania lustracji jednostek wojskowych, stacjonujących na terenie okręgu wojskowego Wrocław. W piątek Marszałek Zymierski wziął udział w uroczystościach promowania oficerów w szkole podchorążych saperów.

ORMO W ŁĘCZYCKIM. Powiat łęczycki do niedawna jeszcze zagrożony przez bandy zamienia się obecnie w redutę demokracji.

W ostatnich dniach odbył się tu powiatowy zjazd ORMO. Zjazd wykazał, że Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej stała się w powiecie poważną siłą, z której obóz demokratyczny może być dumny i przed którą podziemie reakcyjne drży.

ORMO w powiecie łęczyckim liczy 500 osób i nie ma gminy, w której by nie było organizacji. Możemy z radością podkreślić, że 279

ORMO-owców to członkowie naszej partii. 34 — to członkowie naszego bohaterstwa ZWM. Nie brak również w szeregach demokracji robotniczych i chłopów bezpartyjnych, 129 bezpartyjnych obywateli dźwiga z dumą karabin ORMO i sumiennie wypełnia wszystkie obowiązki. W szeregach ORMO są i członkowie PPS oraz SL.

W samym dniu zjazdu ORMO-owcy uformowani w trzy kompanie prezentowali się bardzo dobrze.

W ciągu ostatniego tygodnia notuje partia nasza w powiecie łęczyckim poważny przyrost organizacyjny. Setki obywateli zgłosiło się ostatnio do naszych komitetów i kół, prosząc o przyjęcie do szeregów PPR.

ROZWÓJ UNIwersYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA.

Należy przewidywać, iż w obecnym roku akademickim liczba słuchaczy na uniwersytecie M. Kopernika wyniesie około 2.500. Uniwersytet posiada ogółem 76 katedr, z czego 27 na wydziale humanistycznym, 24 na wydziale matematyczno-przyrodniczym, 17 na wydziale prawnym i 8 na wydziale sztuk pięknych.

W Toruniu powstaje wielka biblioteka uniwersytecka najbardziej nowoczesna w całej Polsce. W budowie jest Uniwersytecki Instytut Chemii i Fizyki.

Toruń staje się też poważnym ośrodkiem wydawniczym, publikującym dzieła naukowe.

Porównał on dołę robotnika przed 1939 r. z jego dzisiejszym położeniem i podkreślił, że chociaż klasa pracująca odczuwa jeszcze dość poważne braki to jednak z dnia na dzień idziemy ku lepszemu. Tow. Jagiełło wyraził przekonanie, że Rząd Jedności Narodowej poprowadzi naród tak, że w niedługim czasie osiągnięty zostanie dobrobyt. Fundamentem trwałości i skuteczności poczynań rządu — oświadczył wśród oklasków mówca — jest pełna wzajemnego zaufania współpraca PPR i PPS.

Nawiązując do zbliżających się wyborów, wezwał tow. Jagiełło zebranych do rozwinięcia wyteżonej pracy.

W tym samym duchu przemawiali tow. tow. Szyszka (PPS), Zajac (PPR) i Aleksanderowicz. Tow. Ciechanowski (PPS) mówił o trudnościach dnia codziennego. Domagał się więc wywieszenia na fabryce w miejscu widocznym tekstu umowy zbiorowej, ażeby każdy robotnik mógł się zorientować jakie prawa mu przysługują i jakie obowiązki wypełniać powinien. W zakończeniu mówca wezwał zebranych do zasilania szeregów ORMO.

Omawiano także sprawę węgla oraz jakości wyrobów włókienniczych otrzymywanych na kartki. W konkluzji zebrani postanowili przeprowadzić wspólne zebrania obydwóch kół co dwa tygodnie. Prócz tego postanowiono zorganizować Kolo referentów. W najbliższych dniach odbędzie się zgromadzenie protestacyjne przeciwko uwolnieniu trzech zbrodniarzy wojennych w Norymburdze. Zebranie zakończyło się odśpiewaniem hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła” „Międzynarodówki”

Wystawa grafiki radzieckiej

W Miejskiej Galerii Sztuki w parku Sienkiewicza odbyło się uroczyste otwarcie Wystawy Grafiki, Akwarel i Rysunków Artystów Związku Radzieckiego. Na uroczystość przybyli przedstawiciele władz z prezydentem Mijałem na czele. Gości radzieckich reprezentował przybyły specjalnie z Warszawy sekretarz ambasady Pietutin, wreszcie liczne grono zaproszonych gości.

W imieniu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, które jest inicjatorem wystawy, przemówił jego prezes, obywatel Bzowski, podkreślając znaczenie wymiany kulturalnej pomiędzy Polską, a jej wschodnim sąsiadem. Wyrażała ta dzięki stałemu kontaktowi sfer kulturalnych i artystycznych Polski i Związku Radzieckiego stać się winna, jak zaznaczył ob. Bzowski, drogę do wzajemnego poznania i zbliżenia. W krótkich słowach podkreślił sekretarz Pietutin, że wystawa ta jest pomostem łączącym obydwie zaprzyjaźnione narody.

Trudno jest w ramach kilkudziesięciu wierszy omówić wystawę grafiki radzieckiej, domagając się raczej obszernego studium. Można mówić tylko o ogólnych wrażeniach, nasuwających się po obejrzeniu jednej z najciekawszych i najlepszych wystaw, jakie dotychczas mieliśmy w Polsce.

Uderza przede wszystkim jedno, że wśród kilkuset prac niema rzeczy przeciętnych i banalnych. Dobór jest tak wysokowartościowy, że klasyfikacje artystyczne stają się bardzo trudne.

Zarówno bogactwo tematów jak i technika świadczy, jak świetnymi olówkami i piórami szczytów się może sztuka radziecka.

Przeważają tematy wiążące się ściśle z ostatnią wojną, począwszy od scen batalistycznych, porwijających realizmem i siłą ekspresji, do scen rodzajowych kreślonych jakby od niechcenia, a mimo to wolnych od jakiegokolwiek niedociągnięcia — i wreszcie do świetnej karykatury politycznej.

Nie sposób wymienić autorów — należałoby przytoczyć cały katalog. Z konieczności ograniczyć się trzeba więc do kilku nazwisk: Bojm, Judowin, Pachomow dają mocne w wyrazie grozy akwarele, linoryty i autolitografie z bohaterów walk leningradzkich, z nastrojowym „Wieczorem zimowym” Bojma, zamykającym niejako ten cykl.

Oddzielna grupa stanowią rysunki, kreślone niejako na marginesie wojny, jak scenki rodzajowe Klimaszyna, znakomicie podpatrzone i uchwycone typy jeńców i partyzantów Kokorina lub Pachomowa.

Zwracają uwagę autolitografie Sachnowskiej zniszczeń kijowskich, Masiowa „Na drogach do Stalingradu” czy pyszne w kolorystyce i nastroju fragmenty Moskwy Kupecia i rysunki Mituricza.

Bogato jest reprezentowana grafika ilustracyjna, świadcząca o wysokim poziomie i rozwoju tego rodzaju sztuki w Związku Radzieckim. Na pierwszy plan wysuwają się prace „grupy Kukryniksy”, w skład której wchodzi: Kuprianow, Krylow i Sokołow N. A., artyści o silnym zacięciu satyrycznym — charakterystycznym, z cyklami ilustracji do utworów Gogola „Martwe dusze”, „Paradawnych ziemian”, „Rewizor”. Niektóre z tych rysunków są swego rodzaju arcydziełkami. Prześliczne ilustracje

dał Eczeistow do wyboru pism Mickiewicza, wydanych ostatnio w Związku Radzieckim.

Mocne w kolorystyce i kompozycji są ilustracje do bajek Wasiljewa, Czaruszina (przepyszne zwierzęta, ujęte w stylu lekkiej groteski) i pełne specyficznej melancholii rysunki Szmarinowa do „Zbrodni i kary” Dostojewskiego, lub utrzymane w stylu odrodzenia drzeworyty Pikona do „Antoniusza i Kleopatry”.

Bogactwo pejzażów rosyjskich znalazło nastrojowych interpretatorów jakimi są Bruni, Bajaskin, Sokołow N. A.

(Pejzaż zimowy), Wadernikow (Biała noc na Newie i Alarm na Wodrze). Subtelne o delikatnym wyrazie typy kobiece zaprezentowali Kuprianow, Szor, Warnowickaja (Dziewczyna tatarska) i Szismarewa.

Ten pobieżny przegląd należy zakodczyć doskonałym portretem Stalina, dzieło Karpowa, oraz Zukowa (rysunek Sokołowa N. A.) i wreszcie studium Wasiljewa „I. W. Stalina i G. K. Żukow przy opracowywaniu planu operacji wojennych”.

Reasumując wrażenia nasuwa się bardzo charakterystyczne dla współczesnej sztuki radzieckiej spostrzeżenie — bezpośrednie związanie z życiem człowieka, jego pracą, wysiłkiem i bohaterstwem. Graficy radzieccy odbiegli już od sztuki symbolicznej, nastrojowej, nie szukając abstrakcyjnych tematów literackich.

Forma, która uderza przede wszystkim we wszystkich pracach, poza wysoką techniką i doskonałym rysunkiem, jest realizm i naturalizm, na których opiera się twórca rzeczywistość. Te czynniki wytwarzają atmosferę bezpośredniości, wciągającej w czar sztuki najszersze masy.

W.

DWUGŁOS O MORALNOŚCI PISARZA

Literackie pisma francuskie podały ostatnio, że w związku z wystąpieniem I. Aragona na posiedzeniu stowarzyszenia pisarzy francuskich, w środowiskach literackich i krytycznych Paryża toczy się ożywiona dyskusja na temat „moralności pisarskiej”.

W tej sprawie zabiera głos sam jej inicjator, I. Aragon, który w ten sposób precyzuje temat dyskusji:

„Nie chodzi tu wcale o jakieś sprawy moralności osobistej pisarza, ani o kwestie, potocznie w społeczności burżuazyjnej chrzczone nazwą moralnych, lub nie moralnych. Idzie o społeczną mo-

ralność pisarza, o zajęcie wyraźnego i niedwuznacznego stanowiska w zagadnieniach decydujących obecnie.

Wiemy, że nie wszyscy z francuskich ludzi pióra znaleźli możliwość czynnej walki z bronią w rękę o wyzwolenie uciśnionej ojczyzny. Wiemy natomiast, że każdy z nich miał nie tylko możliwość, ale i obowiązek służenia sprawie wyzwolenia i walki z faszyzmem swoim talentem i piórem. Ci, którzy tego zadania nie spełnili nie mają dziś moralnego prawa do zabierania głosu na temat nowego, wywalzonego świata. Zresztą, nikt chyba się nie ludzi, co do tego, czy

walka trwa jeszcze, czy też można ją uważać za skończoną.

I właśnie dziś, kiedy mogliśmy się przekonać, jak silne są jeszcze tu i ówdzie pozostałości faszyzmu i truciźni, postawa walki obowiązującej każdego francuskiego pracownika pióra.

Zasada moralności pisarskiej dnia dzisiejszego streszcza się do zagadnienia, jakiej sprawy broni pisarz: sprawy pokoju i demokracji, czy sprawy ciemnoty, wstecznicstwa, trzeciej wojny i reakcji?

Na to pytanie są tylko dwie odpowiedzi. I tylko jedna z nich jest dla nas, postępowych i demokratycznych pisarzy w pełni moralna. Nie potrzebujemy dodawać — jaka?

Francuska prasa literacka podała także głos innego przedstawiciela literatury francuskiej, P. Eluarda. Pisze on w „France littéraire”:

„Kosmiczne walki wysuwają na czoło zagadnień kosmiczne problemy. Nie można na tle hitlerowskiego koszmaru obywatel-wojennego mówić o różnych imperatywach moralnych. Jest jeden tylko i ten jeden musi być czynny: to nakaz walki o pokój i o taki porządek świata, który by na zawsze przekreślił możliwość ponownego zhańbienia ludzkości”.

Co grają w teatrach moskiewskich

Centralny Teatr Czerwonej Armii w Moskwie, największy w Związku Radzieckim, posiadający największą scenę na świecie, pozwalającą na wprowadzenie olbrzymich tłumów statystów — wystawia szereg arcydzieł wszechświatowej literatury, jak sztuki Szekspira, Goldoniego i Lope de Vegi, oraz wybitnych pisarzy rosyjskich — Ostrowskiego, Gorkiego i innych.

Specjalny cykl stanowią sztuki, przedstawiające bohaterstwo armii i społeczeństwa rosyjskiego w okresie mniej więcej ostatniego stulecia od klęski francuskiej w 1812, wojny z Turcją, rewolucji i wreszcie minionej wojny z Niemcami.

Z cyklu tego wymienić należy sztuki: „Ludzie ze Stalingradu”, Jurija Czepurina, oraz „Historia miłości” i „Chłopiec z naszego miasta”. Simonowa. Ta ostatnia powieść przerobiona została na film, wyświetlany również niedawno w Łodzi.

Teatr Artystyczny im. Stanisławskiego wystawił ostatnio „Męza doskonałego” Oskara Wilde’a, z W. Jerszowem w roli tytułowej, w reżyserii W. Stanickiego, oraz przeróbkę powieści Dickensa „Nasz wspólny przyjaciel” dokonaną przez Natalię Venstern.

Ostatnią powieść Dickensa w tym scenicznym opracowaniu ukaże się wkrótce w teatrach angielskich.

Wielkim powodzeniem cieszy się także w Moskwie istniejący od 22 lat Teatr Satyr-

ODKRYCIE KRYPTY KSIĄŻEK POMORSKICH W SZCZECINIE.

W czasie prac remontowych, prowadzonych na Zamku Piastowskim w Szczecinie pod kierownictwem komisji konserwatorskiej natrafiono w podziemiach zamkowych na krypsę z trumnami książek pomorskich zmarłych po roku 1600. Trumny są olowane i dębowe. Wiele z nich zachowało się w bardzo dobrym stanie. Trumny drewniane posiadają bogate ozdoby w postaci rzeźbionych herbów. Komisja konserwatorów wespół z miejscowymi historykami przystąpi niebawem na podstawie znajdujących się materiałów historycznych do stwierdzenia tożsamości zwłok książęcych.

Monopol koncernów prasowych w USA

Niedawno nowojarska gazeta „Daily Worker” zamieściła fragmenty sprawozdania, opracowanego dla specjalnej komisji Senatu Amerykańskiego. W sprawozdaniu tym omawia się kwestię koncentracji kapitału amerykańskiego w wyniku drugiej wojny światowej. Jeden z rozdziałów sprawozdania poświęcony jest kontroli amerykańskiego kapitału monopolistycznego nad prasą U.S.A.

W związku z tym sprawozdaniem „Daily Worker” pisze:

„Uważa się powszechnie, że jednym z najistotniejszych elementów demokracji politycznej jest swoboda krytyki i możliwość wyrażania na łamach prasy różnych poglądów i punktów widzenia.

Dlatego też stosunki, panujące obecnie w prasie amerykańskiej, wywołują poważne zamieszanie w kołach demokratycznych U.S.A. Niepokojący jest zwłaszcza fakt, że: 1) obywatele szeregu okręgów U.S.A. mogą kupować jedną tylko gazetę, 2) że ta jedna gazeta reprezentuje stanowisko koncernu prasowego do którego należy.

Ilość gazet w Stanach Zjednoczonych zmniejszyła się znacznie w ciągu ostatnich 30 lat, jakkolwiek nakład gazet stale wzrasta. W szeregu okręgów USA wszystkie gazety podają jedną tylko wersję wydarzeń politycznych. Cały serwis informacyjny znajduje się faktycznie w rękach trzech agencji: „United Press”, „Associated Press” i „International News Service”. (Agencja Hearsta).

W 1909 r. w Stanach Zjednoczonych wychodziło mniej więcej 2.600 codziennych gazet o ogólnym nakładzie 24,2 milionów eg-

zemplarzy. W 1942 r. ilość dzienników zmniejszyła się do 1.787, a równocześnie nakład ich wzrósł prawie dwukrotnie, dochodząc do 43,2 milionów egzemplarzy. Taka tendencja trwa do dziś dnia.

Między rokiem 1936 a r. 1942 ilość dzienników zmniejszyła się o 202, a nakład wzrósł z górą o 3 miliony egzemplarzy. Od 1942 r. do 1945 r. ilość gazet codziennych zmniejszyła się jeszcze o 38, a nakład znowu wzrósł o 5 milionów egzemplarzy, dochodząc do rekordowej cyfry 48,4 milionów”.

„Daily Worker” podkreśla następnie, że koncerny prasowe decydują całkowicie o charakterze gazet, znajdujących się pod ich kontrolą. Wszystkie gazety, należące do jednego koncernu prasowego, nawiązują wypadki polityczne zupełnie jednako.

W 1940 r. pod kontrolą koncernów prasowych znajdowało się 40 proc. ogólnego nakładu dzienników i około 50 proc. nakładu gazet niedzielnych.

Gazety prowincjonalne są całkowicie zależne od informacji gazet stołecznych, a te z kolei od informacji trzech panujących agencji. Miasta prowincjonalne mają przeważnie tylko jedną gazetę, wskutek czego czytelnicy otrzymują jednostronne informacje. Gazety niezależne nie mogą wytrzymać konkurencji wielkich koncernów prasowych i przeważnie bankrutują. Już w 1940 r. około 28 procent wszystkich okręgów w Stanach Zjednoczonych miało tylko po 1 gazecie, albo też po kilka gazet, należących do jednego właściciela.

Jasne jest zatem, że w takiej sytuacji twierdzenia o „wolności prasy” w Ameryce, są pustym frazesem.

Jesienne przewozy kolejowe

Zbliża się okres wzrostu ruchu towarowego na PKP w związku z masowymi jesiennymi przewozami ziemliopłodów. W okresie tym zapotrzebowanie na wagony osłaga swój najwyższy poziom.

Olbrzymie zadania przewozowe w skali ogólnopństwowej stają przed Polskimi Kolejami Państwowymi. Od tego, czy we właściwym czasie i j. przed nastaniem mrozów zostanie dowieziona do ośrodków aprowizacyjnych miejskich i przetwórczo-rolniczych odpowiednia ilość kartofli, warzyw, buraków i t. p. uzależnione jest wyżywienie pracującej ludności miast. Ilości te są bardzo wielkie.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Łodzi na okres t. zw. kampanii buraczanej, jedynie do przewozów buraków, przydzieliła około 800 wagonów.

Wielkie zapotrzebowanie na wagony może być pokryte tylko przy osiągnięciu maksymalnego obrotu wagonów.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Łodzi apeluje do nadawców i odbiorców przesyłek wagonowych:

1) o nieprzetrzywanie wagonów pod ładunkiem lub wyładunkiem ponad termin wolny od opłat za postojowe, 2) aby po wyładunku wagony były zdawane kolei w stanie zdającym do natychmiastowego załadunku t. j. należyście oczyszczone i z częściami składowymi założonymi we właściwych miejscach.

Każdy klient kolei powinien pamiętać, że przetrzymując wagon pod ładunkiem lub wyładunkiem działa na szkodę interesu publicznego.

Jednocześnie Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Łodzi ostrzega: że przesyłki niewyładowane w terminie wolnym od opłat będą rozładowane przez Kolej na koszt i odpowiedzialność odbiorcy, poza tym na okres przewozów jesiennych przewiduje się znaczne podniesienie opłaty za przetrzymywanie wagonów.

Kronika kulturalna

W Opolu zebrano drogą ofiar publicznych 260.000 zł., które przeznaczono na założenie bibliotek wiejskich we wszystkich gminach powiatu.

W Ikałcu Tow. Przyjaźni Polsko Radzieckiej w Gdańsku, otwarta została biblioteka rosyjska, licząca 600 tomów.

W Wiedniu, podczas obchodu rocznicy odsieczy wiedeńskiej, odbył się koncert muzyki polskiej, urządzony staraniem Towarzystwa Polsko-Austryjckiego.

Na koncert przybył kanclerz Figel, członekowie rządu, minister oświaty Hures, oraz minister Mantel, którzy wygłosili przemówienia.

W szpitalu wojskowym w Gliwicach powstał niebawem Instytut Radowy, zatrudniający około 300 osób personelu i kilkunastu specjalistów. Urządzenia Instytutu dostarczone zostały przez UNRRA. Kierownikiem tej ważnej placówki naukowej jest prof. Bylina.

W szpitalu Anny-Marii

Staram się uchwycić życie szpitalne odgródzone od społeczeństwa furtką, której przekroczyć nie wolno. Z jednej jej strony zostaje zrozpaczona matka z trwoźnym pytaniem, czy aby dziecku nie dzieje się krzywda, z drugiej dziecko powierzone opiece lekarzy i siostr.

Szpital po wyjściu Niemców, poza 50-ma łózkami bez pościeli, posiadał jedynie gołe mury. Drugiego dnia po wyjściu armii oddany personel szpitala powrócił już do pracy, a Zarząd Miejski, UNRRA i P. C. K. oraz Komisariat do walki z epidemiami pomogły szpital zorganizować, umebłować, zaopatrzyć w bieliznę i lekarstwa. Trochę udało się ściągnąć wywiezionych do Poznania sprzętów, trochę wywiebrano po fabrykach i tak powoli a systematycznie doprowadzono go do dzisiejszego stanu.

W tej chwili szpital posiada ponad 300 łóżek, zatrudnia 18 lekarzy i 60 siostr. Z tego jedna (!) dyplomowana. Tak, to, niestety, smutna prawda: jedna dyplomowana siostra w jednym szpitalu dziecięcym w Łodzi! Pielęgniarek jest mało i niewystarczające jest ich uposażenie. Brak należytej opieki nad dzieckiem ma tu właśnie swoje źródło. W małej ilości personelu pielęgniarskiego, a nie, jak mylnie sadzą niektórzy, w jego złych chęciach. Warunki przerastają często możliwości pielęgniarek, obsługujących dużo większą ilość dzieci, niż powinno to mieć miejsce. Te siostry jednak, które pracują, oddają się temu zajęciu z prawdziwym poświęceniem. Przewodzi im dzielnie pracująca od 26 lat siostra Janina Marasik. Oddział dyfteryczny ma w niej niezastąpioną siłę, ucząca trudnej sztuki intubowania dzieci zarządzone krupem nie tylko pielęgniarki, ale i cały zastęp młodszych lekarzy.

Siostra Marasik nie ma czasu na rozmowy. Jej czas jest za drogi, bo oddany bez reszty choremu dziecku. Ona nie mówi o sobie, ale o niej mówią inne siostry z zachwytem, serdecznością i wdzięcznością. Tak samo siostra Melania Sowiak, świeżą przykładem koleżeńskości stosunku do młodszego pokolenia. Siostry z wyraźną niechęcią poklepują nam dziecięce kółeczka. Brak bielizny pościelowej jest przerażający. Nędza bielizniana hamuje często najlepsze wysiłki zarówno lekarzy, jak i personelu pielęgniarskiego. Nie idzie ona w parze z kłębami czystością podłogi i umebłowaniem. Łódź, miasto fabryk włókienniczych, musi się wreszcie zdobyć na wyposażenie jednego swego dziecięcego szpitala w materiałybielizniane.

Poważnym minusem jest brak przyrzędów i instrumentów. Wciąż dokupywane nie zaspakają, niestety, potrzeb szpitala. Wśród braków może schodzą-

cych na plan dalszy, jest brak zabawek i radioaparatów. Można wprawdzie bez nich doskonale wyleczyć chore dziecko, ale gdy przechodzi się pomiędzy najbardziej smutnymi ze wszystkich, między

Chłopiec wrzucony przez Niemców do ognia. Jeszcze nie wyleczył się z poparzeń.

dziećmi gruźliczymi, gdy się obserwuje ich wiotkie, beczynne rączki, ich zamysłone twarzątki, brak zabawek i radia staje się wyrzutem poważnym i bolesnym.

Pacjenci oddziału chirurgicznego to w przynajmniej większości ofiary wypadków ulicznych. Gazeciarze i sprzedawcy papierosów są głównymi pacjentami na chirurgii. Znajdują się tu i ofiary bestialstwa hitlerowskiego. Cicho opowiada ośmioletni Winicjusz Natowski historię swych tragicznych przeżyć. „Niemcy widzieli jak się chowałem, kiedy już odchodzili, złapali mnie i wrzucili do palącej chałupy. Stamtąd dopiero wyciągnął mnie ojciec”. Wyciągnął okaleczonego już na zawsze. Wykrzywione ręce i zniekształcona twarzyczka tego smutnego dziecka jest żywym oskarżeniem zbrodni dokonanych na dziecku. Ofiarą zbrodni niemieckiej jest Wandzia Nowak. Straciła wzrok podczas bombardowania w 1939 roku, można ją było uratować, ale w „niemieckim” mieście Pabianicach polskie dzieci nie miały na to warunków. Leczenie było przywilejem dzieci niemieckich.

Na zakończenie zwiedzamy oddział kliniki Uniwersytetu Łódzkiego. Tu spotykamy dzieci cierpiące na bardziej skomplikowane choroby, wymagające większej opieki niż przeciętnie chore w ramach zwykłego szpitalu szkarlatyny lub tyfusu. Zarzuty jakoby o skierowanie do kliniki decydowała protekcja są niestety. Klinika jest placówką naukową, jako taka posiada więcej lekarzy, ale o przyjęciu do niej decyduje poza ilością wolnych miejsc tylko i wyłącznie diagnoza lekarza.

Dwie jeszcze sprawy ważne w tym szpitalu — to aprowizacja i procent śmiertelności. Wyżywienie skromne —

jest jednak wystarczające, procent śmiertelności dochodzi do 6 proc.

Zegnając szpital wierzę uparcie w jego lepszą przyszłość. Wierzę, że braki pielęgniarek wyrównają dwie szkoły pielęgniarskie, które wkrótce powstaną w Łodzi. Wierzę w łódzkich robotników, którzy dostarczą dzieciom materiały bielizniane. Mam prawo w to wierzyć, gdyż Łódź już nie raz zdała egzamin swego społecznego wyrobienia.

Chora dziewczynka umiła sobie czas gra na mandolinie.

Kłopoty prasy PSL-owskiej

Rozkład organizacji PSL w województwie łódzkim nie jest zjawiskiem odosobnionym. Podobne procesy mają miejsce i w innych województwach. Fakty te podawane są do wiadomości społeczeństwa przez całą prasę demokratyczną.

Czytając „Gazetę Ludową”, pismo przeznaczone „dla wszystkich”... tylko nie dla chłopów, nie znajdziemy żadnego odzwierciedlenia procesów ideologicznych nurtujących chłopów-PSL-owców. Sprawy te są tu skrzętnie ukrywane.

Inaczej ma się sprawa z PSL-owską prasą prowincjonalną. Prasa ta bądź co bądź dociera do pewnych grup chłopstwa i dlatego nie może tak bezceremonialnie wymigiwać się od poruszenia tych problemów.

Okoliczność ta sprawia, że prowincjonalna prasa PSL-owska daje pewien,

choć zniekształcony, obraz tego, co się w większych organizacjach PSL-u dzieje. Pisma te nie są w stanie dać jasnej oceny zjawisk zachodzących w terenie, ale tym nie mniej czytając je uważnie można się między wierszami niejednego dowiedzieć.

Zajrzyjmy do „Piasta” krakowskiego organu pana Mikołajczyka z dnia 29 września 1946 r. (nr 39).

W wydrukowanym w tym numerze sprawozdaniu z wojewódzkiego zjazdu PSL w Krakowie można znaleźć bardzo ciekawe wyrzucenia.

Delegat ob. Salwiński z krakowskiego jak pisze krótko „Piast” „analizował referendum”. Zato delegat ob. Nalepka z Tarnowskiego, żaląc się na brak dyscypliny wśród aktywu PSL-owskiego oświadczył już wprost, „bo cóż z tego, że

kochamy i wierzymy Mikołajczykowi, gdy głosujemy 2 razy „nie”, gdy on każe raz tylko „nie” głosować”.

Pan Nalepka widzi, że jest źle, widzi że niejednym z jego kolegów i przywódców partyjnych głosował dwa razy nie (a dodajmy od siebie, że niejednym z nich głosował bez skrępowań i wyrzutów sumienia i trzy razy nie).

Rzecz jasna, że uczciwym PSL-owcom nie w smak idzie spółka z reakcją.

Uczciwi, choć nieświadomi jeszcze PSL-owcy widząc rozkład wśród swoich miejscowych wodzirejów czepiają się ostatniej deski ratunku i wierzą jeszcze naiwnie w dobre intencje Mikołajczyka. Tego rodzaju naiwne rozumowanie to nic nowego i podobnych przykładów historia nam wiele w przeszłości pokazała.

Za czasów sanacyjnych nie jeden z nieświadomych chłopów rozmawiał, że „Dziadek chciałby dobrze — tylko szubrawcy wypaczają jego myśli”.

Chłop polski coraz częściej z pogardą odwraca się od „sojuszników” spod znaku endecji i sanacji.

Chłop polski czytając prasę PSL-owską, przeglądając okólniki PSL coraz mniej ma zaufanie do „góry” kumającej się z reakcją, coraz częściej widzi... zdradę.

Kierownictwo PSL widzi rozkład w swych szeregach, chociaż pociesza siebie i swoich zwolenników pan Karol Buczek w numerze 38 „Piasta” z dnia 22 września pisząc, że „PSL w żadnym ślepym zaułku się nie znajduje”, ale już o kilka wierszy niżej musi tenże pan krztusząc się wyjaśnić że „TO, ŻE CHWILOWO PONOSIMY KŁĘSKI I STRATY, NIE DOWODZI WCAŁE, ŻE ZNAJDUJEMY SIĘ W JAKIMŚ SŁĘPYM ZAULKU”.

Styl ten, jako żywo, przypominający język komunikatów Oberkommando der Wehrmacht w tych czasach gdy Niemcy obrywali przesławne lanie na froncie wschodnim na prawdę nie dobrego wodzom PSL-u nie wróży. Nic dziwnego. Organizacja PSL-owska w krakowskim województwie podobnie jak i łódzkim i w wielu innych poniosła tak wielkie klęski, że ich już ukryć nie można. Przywódcom pozostaje jedno: dobra mina do kłepskiej gry. I to do czasu, póki tej gry nie przegrają z kretesem!

LEMIEŚ

Socjal-demokrata bułgarski o jedności klasy robotniczej

Niedawno odbyła się konferencja Bułgarskiej Robotniczej Socjal-demokratycznej Partii, z udziałem członków socjal-demokratycznej partii rady gospodarczej przy Komitecie Centralnym, członków Komitetu Centralnego Związku Młodzieży Socjalistycznej itd. Referat polityczny wygłosił min. op. społecznej Popow. „Naród bułgarski — oświadczył on znajduje się na progu dwóch doniosłych wydarzeń: konferencji pokojowej i wyborów do Zgromadzenia Narodowego”.

Mówca zreferował stosunek bułgarskiej socjal-demokratycznej partii do tych wydarzeń oraz plany partii na najbliższą przyszłość.

Omawiając sytuację polityczną w kraju, referent zatrzymał się dłużej na stosunkach między Bułgarską Robotniczą Socjal-demokratyczną Partią a bratnią Partią Robotniczą Komunistów. Podkreślił, że stosunki między obu partiami z każdym dniem stają się bardziej przyjazne i braterskie, a więc takie, jakie powinny istnieć między dwiema bratnimi partiami robotniczymi, które mają jednakowe cele i zadania.

Wykorzystując doświadczenie przeszłości i kierując się interesami mas

pracujących, obie partie dążą do coraz ściślejszego zbliżenia, które doprowadzi je w końcu do całkowitego zjednoczenia.

Mówiąc o rozwoju socjalizmu w Bułgarii, Popow oświadczył, że Socjal-Demokratyczna Partia musi na zawsze zerwać z tymi, którzy odeszli od niej, zapomnieli o drodze, jaką kroczyć musi socjalizm i klasa robotnicza i stali się narzędziem reakcji.

Na tej samej konferencji wystąpił również wybitny działacz socjalistyczny,

Zdrawko Mitowski, który powrócił niedawno z trzymiesięcznego pobytu w krajach Europy Zachodniej. Znaczną część swego przemówienia poświęcił on analizie sytuacji politycznej we Francji.

„Idea jedności klasy robotniczej — oświadczył on m. in. — staje się coraz bardziej popularna w krajach zachodnich. Świat rozumie bowiem coraz lepiej, że tylko jedność klasy robotniczej może zapewnić nam trwałą i prawdziwą pokój, postęp społeczny i reformy gospodarcze”.

Zebrań pracowników Boruty

W ubiegłą sobotę na terenie Zakładów Przemysłu Chemicznego „Boruta” w Zgierzu odbyło się z inicjatywy tamtejszego koła PPR zebrań otwarte pracowników fabryki.

Na zebraniu odczyt o sytuacji politycznej w kraju wygłosił poseł tow. Przybył-Stalski, poczem wywiązała się dłuższa dyskusja, w której głos zabierał szereg mówców.

Na podkreślenie zasługuje wystąpienie prezesa organizującego się w fabryce koła „Stronnictwa Pracy”, ob. Sicińskiego Józefa, który nawoływał gorąco zarówno członków partii demokratycznych jak i bezpartyjnych do połączenia

wspólnych wysiłków w celu zlikwidowania wszelkiej reakcji w kraju. Mówca potępił surowo robota robotę PSL-u, nazwał ich robociarzami jednościami narodowej i zapowiedział, że jego koło w fabryce pójdzie do wyborów wspólnie z pozostałymi partiami demokratycznymi.

„Stronnictwo Pracy” oczyściło się obecnie z elementów reakcyjnych i odtąd będziemy wspólnie maszerować aż do zwycięstwa — zakończył swe przemówienie mówca.

Przemówienie ob. Sicińskiego nagrodzone zostało przez wszystkich obecnych burzliwymi oklaskami.

Przed 4 tysiącami lat

Przedhistoryczne kurhany w woj. łódzkim

Jednym z najbardziej pasjonujących naukę zagadnień, jest badanie początków życia człowieka na ziemi, jego kultury, cywilizacji i rozwoju. Jak ono wyglądało? Na to pytanie nauka prawdopodobnie nigdy nie da konkretnej odpowiedzi — musimy zadowolić się więc tylko hipotezami i wnioskami, wypływającymi z odnalezionych szczątków prehistorycznego człowieka i przedmiotów przez niego sporządzonych.

Ważnym i ciekawym przyczynkiem do badania tych zagadnień są prace wykopaliskowe przeprowadzane ostatnio w województwie łódzkim, posuwające o krok naprzód studia nad prehistorycznym zaludnieniem naszych ziem.

We wsi Lubna, koło Błaszczek, w powiecie sieradzkim odkryto 30 kurhanów, pochodzących z początku drugiego okresu epoki brązu tj. mniej więcej na 1500 lat przed Narodzeniem Chrystusa. Część kurhanów, o średnicy 20 m i jednego metra wysokości porośla była gajem brzoźowym, część zaś znajdowała się na polach ornych.

W okresie tym ziemie nasze zamieszkiwały dwie nieznane bliżej grupy ludnościowe, nie będące jeszcze prasłowianami. Szczątki znalezione w kurhanach, pochodzą z czasów leżących na pograniczu kultury trzcinieckiej i przedłużyckiej.

Po rozkopaniu i zbadaniu około 25 kurhanów znaleziono nieliczne szczątki kości bardzo źle zachowane. W grobach chowano po jednej, a w niektórych po dwie osoby. Położenie kości wskazuje, że układano zwłoki na boku, w pozycji skurczonej przybieranej zwykle we śnie, co dowodzi już o istnieniu wiedzy, że śmierć jest tylko przejściem do innego życia.

W kilku kurhanach, w których pochowano po dwie osoby układ jest jeszcze ciekawszy, głowa jednego zwłok spoczywa na kolanach drugiej. Nasuwa się wniosek, że wdowa szła za mężem do innego lepszego świata.

Doskonale zachowały się ozdoby i naczynia. Znaleziono ozdoby kobiece z brązu, jak wisioriki z naszyjników i przysusznice, noszone na policzkach szpile do zapinania szat i spiralne brzolety, pochodzące z Węgier, co świadczy już o stosunkach handlowych między obu krajami. W jednym z kurhanów, w którym pochowano małe dziecko, znaleziono trzy precyzyjnej roboty, doskonale zachowane pierścienki z najczystszej złota.

Łańcuch ofiar

Świątku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację.

Składając ofiarę na rzecz niesienia pomocy dla wdów i sierot po poległych partyzantach:

Kpt. Kopydłowski 1000 zł. — wzywa mjr. Karzickiego Stefana, kpt. dr. Czkwianca Mikolaja, dyr. Żyżanowskiego Bolesława, por. Stolarskiego Józefa, ppor. Czkwianca Pawła, ppor. Wójcickiego Stanisława, ppor. Hemana Jerzego, ppor. Matczyńskiego Eugeniusza.

Kpt. Skiba 1000 zł. — wzywa ppłk. Jędrzejewskiego „Szymona”, mjr. Zakrzewskiego dyr. U. S. Nr. 4, por. Martczaka Mariana, dyr. Browaru Nr. 1. Szymańskiego, dyr. Browaru Nr. 2. Kowalczyka Leopolda.

Partyzanci F-my „Bostonopol” 2000 zł. samorzutnie — wzywają: F-mę „Jedność” Narutowicza 40, F-mę „Rekord” Śródmiejska 1.

Por. Kopciewicz Karol 1000 zł. — wzywa dyr. Pol. Radia Jana Piotrowskiego z żoną, mjr. Mielczarskiego Jana, pułk. kap. Ławrynowicza, kpt. Palyga Bolesława, ławnika Kultury i Sztuki Wiktorja Jana, ob. redaktor Peters Zofia, kier. B.O.S. Salacińskiego Józefa, ob. Głowackiego Józefa.

Kpt. Daszewski Julian 1000 zł. — wzywa mjr. Sikorskiego Jana, mjr. Reliszko Leona, adw. Nowogrodzkiego Henryka, adw. Adamskiego Ludwika, adw. Polatyńskiego Jana, adw. Macianko Mieczysław, dyr. Prywer Mariana, ob. Czoreckiego Adama.

Ob. Kantor Bogumił 5000 zł. — wzywa dyr. Majera Józefa — Piotrkowska 143, dyr. Albińskiego Teodora — Piotrkowska 154.

Dziwne uczucie wywołuje trzymaną w ręku szpilka o ładnym kunsztownym zakończeniu. Do jakiej kobiety należała przed trzech i pół tysiącem lat? Czy jej właścicielka była dobra i piękna? Czy życie obdarzyło ją szczęściem, czy też wlokło się smutne i pełne łez?

Lecz przedmioty, które przetrwały tysiące pokoleń, milczą.

W grobach znajdowały się dobrze

dy około kurhanów, jak resztki tych samych naczyń, kości zwierzęca, węgiel, narzędzia z kamienia i krzemienia.

W Lutomińsku odkryto szczątki osady z tego samego okresu, oraz ślady drugiej osady, z epoki żelaza, z lat 400—250 przed początkiem ery chrześcijańskiej.

Dokonano również prac wykopaliskowych we Wrzacej, gdzie zbadano

z przed dwóch tysięcy lat.

Prace wykopaliskowe w województwie łódzkim, prowadzone przez Muzeum Etnograficzne, Zakład Prehistoryczny Uniwersytetu Łódzkiego i koło miłośników prehistorii — studentów tejże uczelni, pod kierunkiem zapalonego naukowca, prof. Konrada Jażdżewskiego, kierownika Muzeum Etnograficznego, i profesora Uniwersytetu Łódzkiego, zakończyły się odkryciem przeszło stu miejsc i śladów pobytu człowieka.

Mają one znaczenie nie tylko naukowe, lecz nie mniej ważne historyczno-polityczne. Niemcy, zajmując Polskę, usiłowali wmówić światu, że pierwszymi mieszkańcami na naszych ziemiach byli Germanowie i dopiero po nich przyszła późniejsza rasa słowiańska.

Odkrycia dokonane ostatnio zadają kłam tej teorii. Wysoka kultura odnalezionych szczątków i ich charakterystyczne cechy, stwierdzają wręcz coś przeciwnego.

Kurhany w Lubnej, po zbadaniu zostały odbudowane w pierwotnej postaci i zaopatrzone w informacyjne tablice. Ponieważ jest to największy ślad życia sprzed wieków w województwie łódzkim, pożądanym byłoby stworzyć w Lubnej rezerwat prehistoryczny, zabezpieczający mogiły naszych przodków przed zniszczeniem.

Prasłowiański grób popielnicowy z 1100 roku przed Chrystusem, we Wrzacej koło Lutomińska.

zachowane naczynia do jedzenia i napoju, oraz szczątki skorup, świadczące, że nad grobem odbywała się stypa, po której truchozono naczynia i wrzucano do wnętrza. Hypotezy te potwierdzają ślady

elementarzysto popielnicowe, złożone z około 20 grobów, znajdując m. in. naczynia gliniane, w Brzoźowce zaś, w wydmy piaskowej u ujścia Neru do Warty — miecz celtycki, mniej więcej

Z życia partii

V Kurs Centralnej Szkoły PPR zakończony

W niedzielę, dnia 6 bm., w Centralnej Szkole PPR odbyło się uroczyste zamknięcie V Kursu szkoły partyjnej.

400 kursantów i tyleż zaproszonych gości wysłuchało referatu członka K. C. PPR — tow. Biedkowskiego, który omówił bieżące zagadnienia polityczne i gospodarcze.

W imieniu słuchaczy V Kursu serdecznie przemówił tow. Bańkowski, sprawozdanie z kursu zdał kierownik tow. Cichoński. Kurs trwał dwa miesiące. W ciągu tego czasu słuchacze nie tylko słuchali wykładów, ale również odbywali zajęcia praktyczne. Bezpośrednio zetknęli się z fabryką, wsią i środowiskiem inteligentnym. Obsłużyli kilka-

dziesiąt masówek w mieście i 42 masówki miejskie, wygłaszając referaty opracowane samodzielnie. Tow. Cichoński stwierdził, że słuchacze V Kursu dali z siebie wszystko, ażeby tylko jak najwięcej wykorzystać czas poświęcony nauce, a zapas do nauki rości w miarę, jak narastały trudności.

Oficjalna część uroczystości zamknięcia została pożegnaniem słuchaczy przez dyr. szkoły, tow. Daniszewskiego i odśpiewaniem hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła” oraz „Międzynarodówki”.

W części artystycznej robotniczy zespół świetlicowy fabryki Poznańskiego pod kierownictwem tow. Mikulę pokazał barwne widowisko obrzędowe pt. „Wesele Krakowskie”.

Ze świata nauki

Postępy chirurgii radzieckiej

W związku z odbywającym się obecnie w Moskwie XXV Zjazdem Chirurgów radzieckich prasa opublikowała wiadom na temat ostatnich zdobyczy chirurgii radzieckiej, z przewodniczącym Komitetu organizacyjnego zjazdu, profesorem Priorowym.

W czasie wojny chirurdzy radzieccy stosowali z powodzeniem tzw. metodę kompleksową gojenia postrzału, polegającą na tym, że operacje chirurgiczne stosowano jednocześnie z leczeniem terapeutycznym, transfuzją krwi, leczeniem dietetycznym i witaminowym, fizjoterapią i sportem. Osiągnięto również duże sukcesy w leczeniu zgorzeli gazowej. Na specjalną uwagę zasługują osiągnięcia w dziedzinie konserwacji krwi dla transfuzji, gdyż podczas wojny Armia Czerwona otrzymywała w do-

wolnych ilościach krew do transfuzji, którą należało na zapas przechowywać. Duże doświadczenie chirurdzy radzieccy posiadają obecnie w dziedzinie stosowania penicyliny, oraz najnowszego sowieckiego środka bakteriobójczego gramicydanu i innych podobnych specyfików.

Zasługuje na uwagę również pozytywne doświadczenie w dziedzinie chirurgii plastycznej, a szczególnie metody profesora Filatowa oraz prof. Rauera w dziedzinie operacji plastycznej twarzy.

Chirurdzy radzieccy znacznie wzbogacili skomplikowaną technikę okładów gipsowych, szeroko stosowanych przy leczeniu infekcji postrzałowych, dzięki czemu udało się uratować wiele tysięcy ludzi od zabiegów amputacyjnych.

Szereg profesorów radzieckich opr-

cowoła nową technikę operacji raka żołądka, oraz nowotworów mózgowych. Również zasługuje na uwagę nowa metoda operacyjna radzieckich chirurgów leczenia nowotworów na płucach, oraz nowotworów na przewodzie przekarmowym.

Zjazd chirurgów radzieckich zajął się szczegółowo zagadnieniem leczenia ran różnymi metodami — operacją chirurgiczną, preparatami sulfamitycznymi, penicyliną oraz surowicą profesora Bogomolca. Specjalna uwaga będzie zwrócona na leczenie uszkodzeń i chorób klatki piersiowej (choroby płuc). Zjazd przedyskutuje nowe metody leczenia chirurgicznego gruźlicy płuc oraz chorób serca, jak również schorzenia centralnego i obwodowego systemu nerwowego, oraz kwestie związane z leczeniem raka

Grób szkieletowy z końca epoki kamiennej (1800 r. przed Chrystusem) w Nadziejowie, pow. nieszawski.

Dodać należy, iż przeprowadzenie tak doniosłych badań naukowych zawdzięczać należy Miejskiemu Wydziałowi Kultury i Sztuki, oraz Wojewódzkiej Radzie Narodowej, które udzieliły odpowiedniej dotacji na ten cel.

W.

Z życia partii**UWAGA, DYREKTORZY PPR-owcy**

W dniu 8.10.46 o godz. 17-tej w świetlicy Komitetu Łódzkiego Polskiej Partii Robotniczej przy ul. Sienkiewicza 49a odbędzie się zebranie kierowników i dyrektorów członków P.P.R. Porządek dzienny: 1. Referat tow. Różyckiego; 2. dyskusja.

VI. JEDNE ZEBRANIE PPR I PPS

W piątek dn. 11 października o godz. 18.00 odbędzie się zebranie komisji porozumiewawczej PPR i PPS dzielnicy Widzew.

ODPRAWA SEKRETARZY KÓŁ PPR

We wtorek 8-go bm. o godz. 16.00 odbędzie się odprawa sekretarzy kół PPR z tabryk włókienniczych dzielnicy Łódź-Śródmiejskiej.

Obecność obowiązkowa.

WIECZÓR DYSKUSYJNY

Komitet Polskiej Partii Robotniczej dzielnicy „Widzew”, zawiadamia, iż dnia 9.10.1946 r. o godz. 17.00 odbędzie się wieczór dyskusyjny, w lokalu własnym przy ul. Armii Czerwonej 38. Prosimy o liczne przybycie.

KRONIKA ŁÓDZKA**ODCINKI NA TOWARY BAWELNIANE WAŻNE DO 15 B.M.**

Wydział Aprobacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Łodzi podaje do wiadomości, że 56 punktów z kart odzieżowych na rok 1946 uprawniających do nabycia tow. bawełnianych tracą swą ważność w dniu 15 października rb.

Po upływie tego terminu żadne reklamacje nie będą uwzględniane.

ODCZYT AMERYKAŃSKIEGO LEKARZA

Dzisiaj, we wtorek 8 bm. w sali wykładowej Wydziału Zdrowia na ul. Piotrkowskiej 113 o godz. 19.00 dr. James H. Lade przybyły z misją lekarzy amerykańskich wygłosi odczyt p.t. „Walka z chorobami wenerycznymi w Polsce i w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.”

Jutro o tej samej porze i tym samym miejscu dr. Lade wygłosi odczyt p.t. „Wyniki i niepowodzenia leczenia chorób wenerycznych penicyliną.”

OTWARCIE ŚWIETLICY

Zarząd Grodzki Polskiego Związku b. Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Łodzi, zawiadamia, że dnia 13 bm. w niedzielę — nastąpi otwarcie świetlicy dla dzieci podopiecznych Związku.

Świetlica mieścić się będzie na ul. Nawrot 31 w Salach Towarzystwa Śpiewaczego Echo.

Wszystkie dzieci proszone są o odbiór legitymacji świetlicowych w dniach 8-14 bm. Dzieci bez legitymacji świetlicowych nie będą miały prawa wstępu do świetlicy.

JESZCZE MOŻNA SPRZEDAĆ MĄKĘ O NIŻSZYM PRZEMIALE

Zarządzenie Ministra Aprobacji i Handlu z dnia 28.9.1946 r. przedłuża termin obrotu zapasami mąki z przemiału procentowo niższego niż dozwolony do dnia 31 października rb.

Powyższe zarządzenie podyktowane zostało chęcią umożliwienia kupcom, posiadającym jeszcze dość znaczne zapasy mąki o niższym przemiale do zbycia ich na rynku.

Od dnia 1 listopada termin obrót mąką o niższym niż dozwolony przemiale jest surowo wzbroniony.

Z kroniki milicyjnej

W fabryce włókienniczej Buhe przy ul. Hipoleckiej 7/9. Władysław Wielkopolski zam. przy ul. Poniatowskiego 10 i Józef Woźniak zam. przy ul. Pocztowej 13 zostali złapani na kradzieży 23 metrów towaru.

Towar zwrócono firmie, a sprawcy kradzieży zostali zatrzymani.

Dyżury aptek

Danielecki — Piotrkowska 127
Zajączkiewicz — Zielony Rynek 37
Gorczycki — Przejazd 59
Karlin — Piłsudskiego 54
Antoniewicz — Szosa Pabianicka 50
Steckel — Limanowskiego 37

Ze sportu

Składy: Reprezentacji Polski i Polski Środkowej oraz nasze zastrzeżenia...

W niedzielę w Katowicach odbędzie się pierwsze po wojnie międzypaństwowe spotkanie w boksie pomiędzy reprezentacjami Węgier i Polski. We wtorek 16 bm. pięściarze węgierscy startować będą w Łodzi, gdzie zmierza się z reprezentacją Polski Środkowej.

Przygotowania do tego ciekawego meczu są już, jak nas informuje prezes Łódzkiego Okręgowego Związku Bokserskiego ob. Stepię, w pełnym toku.

Mecz odbędzie się w jedynej, pozostającej do dyspozycji bokserów hali Widzewskiej Manufaktury na Widzewie.

— Spotkaniu temu — mówi ob. Stepię — nie będziemy się starali nadać takiej oprawy, jakiej wymagałoby spotkanie międzypaństwowe, nie mniej jednak zrobimy wszystko, aby wypadło ono okazale i nie przyniosło nam wstydu.

WIECEJ BĘDZIE MIEJSC SIEDZĄCYCH

— Poczynimy również pewne ulep-

szczenia w hali Wimy. Sądzymy, że zarząd jej pójdzie nam w tym na rękę.

— W miejscu gdzie znajduje się wernakla, chcemy ustawić amfiteatralnie krzesła lub ławki. Pod tymi siedzącymi miejscami projektujemy przeprowadzić tunel, którym by zawodnicy wychodzili z szatni na ring.

REPREZENTACJE I NASZE ZASTRZEŻENIA

Składy na mecz międzypaństwowy z Węgrami w Katowicach i na mecz w Łodzi zostają już przez kapitana Polskiego Związku Bokserskiego, ob. Suszczyńskiego, ustalone jak następuje:

W Katowicach z reprezentacji Polski walczyć będą następujący zawodnicy: waga musza — Bazarnik (Śląsk), kogucia — Grzywoczek (Śląsk), piórkowa — Ankiewicz (Gdynia), lekka — Koziółek (Poznań), półśrednia — Olejnik (Łódź), średnia — Nawara (Śląsk), półciężka — Koleczyński (Warszawa), ciężka — Szymura (Poznań).

Jak widzimy, z reprezentacji wyeli-

minowani zostali dwaj łodzianie: Stasiak (waga musza) i Niewadził (waga ciężka). Do zastąpienia ich Bazarnikiem i Szymurą kapitana P. Z. B. skłoniła słaba forma łodzian, wykazana na wszechświatowskim turnieju w Pradze. Czy jednak skład zestawiony przez kapitana P. Z. B. jest w tej chwili najlepszym na jaki nas stać — wątpliwe.

Choćby przesuniecie Koleczyńskiego do wagi półciężkiej nie wydaje się nam szczęśliwym. Raczej obsadzilibyśmy ją Pisarskim, który już dwukrotnie walczył w ringu po wyleczeniu swej kontuzji i pokazał formę, która go w zupełności predysponuje do reprezentacji Polski. W ten sposób mieliśmyby silne dwie wagi, średnia i półciężka.

Oczywiście, o ile Koleczyński będzie w ogóle walczył. Jak podaje bowiem prasa warszawska, „Kalka” nie czuje się jeszcze na siłach walczyć z Węgrami i ma wysłać depechę do Poznania zawiadamiającą o tym kapitana P. Z. B.

DLACZEGO POMINIĘTO WOŹNIAKIEWICZA

Skład Polski Środkowej, która walczyć będzie z Węgrami w Łodzi, został zestawiony, jak następuje:

Waga musza — Kamiński (Łódź), kogucia — Czarniecki (Łódź), piórkowa — Leczkowski (Pomorze), lekka — Sowiński (Pomorze), półśrednia — Olejnik (Łódź), średnia — Koleczyński (Warszawa), półciężka — Archacki (Warszawa) i ciężka — Szymura (Poznań).

Pierwsze zastrzeżenie, jakie się nam nasuwa w stosunku do tego składu, to waga lekka. Wydaje się nam, że miejsce Sowińskiego powinien zająć Woźniakiewicz. „Moryc” jest wyraźnie zdolniejszy pomijany przez Poznań, chociaż dał dowód na meczu z Horwatem (Vasatusok), nakantując Węgra, że nie jest bynajmniej gorszy od Sowińskiego, który z Węgrem z trudem wywalczył remis. Ale Poznań ma zawsze swych faworytów...

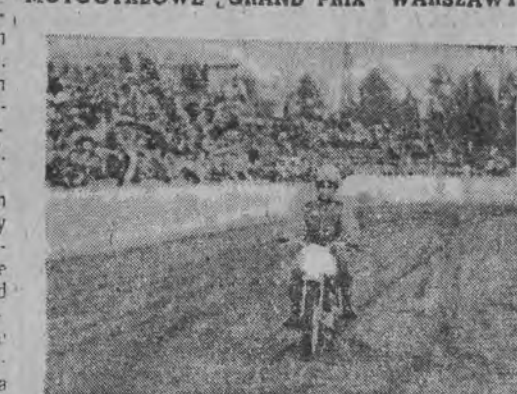
A WSZYSTKIEMU WINNA... HALA

Na zakończenie musimy poruszyć jedną z najbardziej przykrych i drastycznych stron przygotowywanej imprezy. Mianowicie cen biletów wstępu. Bilety będą drogie, sięgać będą do 250 zł.

— Chcielibyśmy — mówi prezes E. O. Z. B. ob. Stepię — cen biletów nie tylko nie podnosić, ale nawet obniżyć, ale czy możemy poradzić, że hala Wimy może pomieścić nie wielką ilość osób. A kosztą sprowadzenia Węgrów do Łodzi są duże, większe aniżeliśmy się spodziewali.

KTO PROWADZI W FINALE MISTRZOSTW?

	spotkań	punkty	stos br.
1. AKS	1	2:0	6:1
2. Polonia	1	2:0	5:3
3. LKS	1	0:2	3:5
4. Warta	1	0:2	1:6

MOTOCYKLOWE „GRAND PRIX” WARSZAWY

Pierwsze powojenne „Grand Prix” Warszawy przyniosło zwycięstwa: Nowackiemu (ponad 350 ccm), Małowskiemu (do 250 ccm), Maćkowskemu (do 350 ccm). Główni faworyci wyścigu (do 350 ccm) Mieloch oraz bracia Brun wyścigali się wskutek wypadków. Na zdjęciu naszym jeden z faworytów Brun (Warszawa)

Walka dwóch Dynamo o tytuł wicemistrza Z. S. R. R.

Jak już podawaliśmy mistrzostwo piłkarskie ZSRR na rok 1946 zdobyła drużyna CDKA.

Obecnie odbyło się spotkanie pomiędzy Dynamo (Moskwa), a Dynamo (Ty-

lis), które rozstrzygnęło o drugim miejscu w mistrzostwach.

Zwycięstwo 4:3, a zarazem zaszczytny tytuł wicemistrza zdobyła drużyna Dynamo (Moskwa).

Dynamo (Moskwa) wicemistrz piłkarski ZSRR.

Walasiewiczówna i Adamczyk zwyciężają w Poznaniu

W niedzielę odbył się w Poznaniu trójboj i pięciobój o mistrzostwo Polski. W trójboju kobiet zwyciężyła Walasiewiczówna (Legia Warszawa) 170 p. przed Kwaśniewską (AZS Warszawa) 157 p.

W pięcioboju mężczyzn zwycięstwo odniósł mistrz Polski w dziesięcioboju Adamczyk (AZS Wrocław) 2.838 p. przed Kuźmickim (DKS Łódź) 2.785 p. Trzecim był Jaraczewski (AZS Łódź) 2.070 p.

Komunikat Zarządu Ł. O. Z. B. Nr 5

1. Dla porządku stwierdza się, iż dokończenie mistrzostw Ind Polski na rok 1946 wyznaczone początkowo na 21 i 22 a następnie na 28 i 29 września nie nastąpiły ze względu na udział zainteresowanych zawodników w turnieju słowiańskim, a następnie wskutek odniesienia przez zawodnika Koleczyńskiego (W.O.Z.B.) kontuzji. Termin ostateczny zostanie oznaczony w krótkim czasie.

2. Podaje się do wiadomości, iż w dniu 16 b.m. w hali „Wimy” projektowane jest urządzenie międzynarodowych zawodów Węgry—Polska Środkowa.

3. Na dzień 28 i 29 września zostały wyznaczone zawody pięścierskie z których całkowity zysk przeznaczony został na odbudowę gmachu C.I.W.F. w Warszawie. W drugim dniu zawodów wskutek niestawienia się wyznaczonych zawodników, wyznaczony program musiał ulec zmianie. Zamiast ośmiu walk odbyło się tylko pięć z niedopuszczalnym opóźnieniem. Po szczegółowym przeprowadzeniu dochodzenia stwierdzono uchybienie ze strony tak zawodników jak i kierowników drużyn. Uchwałą z dnia 2 b.m. postanowiono ukarać napomnieniem kierownictwa sekcji: LKS, Krusche-Ender w Pabianicach oraz Geyer i nałożyć karę pieniężną po zł. 500 za zawodnika nieobecnego — nieusprawiedliwionego. Kluby

wpiąca: LKS 500, Krusche-Ender 100, Geyer 500. Sumy powyższe przekazane zostaną również na fundusz odbudowy C.I.W.F. Termin zapłaty 2 tygodnie pod rygorem zawieszania.

4. Przypomina się zgodnie z paragrafem 20 regulaminu sportowego P.Z.B., iż na urządzenie zawodów międzynarodowych organizator winien posiadać zezwolenie W.S.P.Z. Prośba wwna wpłynąć za pośrednictwem Okręgowego W.S. na 21 dni przed terminem zawodów (paragraf 21). Do prośby należy dołączyć odpis kontraktu. Na urządzenie zawodów towarzyskich konieczne jest uzyskanie zezwolenia Okręgowego W.S. na 10 dni przed terminem. Zwraca się uwagę zarządom klubów, iż niestrzymanie się powyższego obowiązku spowoduje w przyszłości sankcje karne (połączenie z karą pieniężną oraz nie zezwolenia na imprezy).

5. Podaje się do wiadomości, iż uchwałą Zarządu z dnia 28 sierpnia postanowiono dookołować do zarządu ob. Jana Okołowicza z powierzeniem mu stanowiska kapitana związkowego. Prosi się kierownictwa klubów o udzielanie wyżej wymienionemu wyzorujujących informacji związanych z jego działalnością.

Za Zarząd

KRZEMINSKI ED. LUND Sekretarz

CENY OGŁOSZEŃ: Drobne: za wyraz petiowy poza tekstem — 5 zł. Inne ogłoszenia: za milimetr szpalę poza tekstem — zł. 14, w tekście — zł. 21. — W numerach niedzielnych i świątecznych — 50 procent drożej.

Wydawca: Woj. Komitet PPR w Łodzi. Komitet Redakcyjny. Red i Adm.: Łódź, Piotrkowska 86. Tel. 254-21. Tel. Red. Nocnej 172-31. Zakł. Graf. Sp. Wyd. „Łódzki Instytut Wydawniczy”

Przenumerata zł. 45.— miesięcznie.

D 08840